

על שום מה התחקתה ה'אוחראנה' הצארית על צעדי של ז'בוטינסקי?

מתתיהו מינץ

ב־29 בדצמבר 1902 שיגר זאב ז'בוטינסקי איגרת מאודסה לידידו אריגו ריציני ברומא, ובה מסר את הידיעה הבאה:

אני עכשיו בפיקוח מיוחד אחרי תקופת מאסר (ביליתי שבעה שבועות בכלא בחברה טובה ועליזה, זכיתי ליחס נהדר ולמוזון עוד יותר גרוע מאשר ברחוב קאפוציני) ועודני מצפה לפסק דין של בית המשפט הסודי בפטרבורג. אולי אצא זכאי. אם לא, נתראה בקרוב, כי אברח ואלך בדרכו של מאציני בלא שום פשרה.¹

באגרות האחרות המצויות עמנו לא חזר ז'בוטינסקי לנושא, ואין בידינו מידע אחר מכתבי ז'בוטינסקי שנכתבו סמוך לאירוע. עורכו של קובץ האיגרות הסביר שבאביב 1902 נאסר ז'בוטינסקי באשמת החזקת ספרות שהיתה חשודה בעיני השלטונות. בהסברו דבק העורך בגרסה שחשף ז'בוטינסקי באוטוביוגרפיה שלו.²

לא הייתי נדרש לעניין אילולא נפלו לידי, באקראי ממש, תעודות מספר, שמלמדות על רישומו של ז'בוטינסקי בתיקי ה'אוחראנה' הצארית. בעת חקירותי בארכיון הבולשת הרוסית, ששמור בארכיון הממלכתי של הפדרציה הרוסית (ГАРФ) במוסקבה, נתקלתי בדיווחים של ה'אוחראנה', ובהם היא חושפת שהיא מתאמצת בלא לְאֹת לאתר את ז'בוטינסקי. ז'בוטינסקי נמצא אפוא במעקב קבוע של הבולשת הצארית, והמעקב התמיד עד קריסתו של המשטר הצארי.

תעודות אלה כאמור נודמנו לידי באקראי, מתוך סקירת מקורות לבחינתן של שאלות בנוגע לתולדותיה של תנועת פועלי-ציון ברוסיה ושל הזרמים שנתגבשו בשנים 1904-

1. ז'בוטינסקי, איגרות (בעריכת ד' קארפי), א: מאי 1898-יולי 1914, ירושלים 1992, עמ' 10.
2. ז'בוטינסקי, אבטוביוגרפיה, ירושלים 1947 [להלן: ז'בוטינסקי, אבטוביוגרפיה], עמ' 40 ואילך. את הסיפור הזה סיפר גם הביוגרף של ז'בוטינסקי, י"ב שכטמן, זאב ז'בוטינסקי: פרשת חייו, א: 1880-1923, תל-אביב 1955, עמ' 62 ואילך. גם הביוגרף האחרון אינו חורג מן המידע שלעיל: ש' כץ, ז'בו. ביוגרפיה של זאב ז'בוטינסקי, תל-אביב 1993, עמ' 35.

1906, לאחר פיצולה. להלן אנסה לפתור את חידת זימוןן של התעודות המטפלות בז'בוטינסקי, למחיצת תיקי פועלי-ציון, סוגיה מופלאה כשהיא לעצמה. התעודות שנפלו לידי בוודאי אינן ממצות את כל המצאי על ז'בוטינסקי השמור בארכיון הממלכתי של הפדרציה הרוסית, לרבות הארכיונים הפלכיים של ורשה, קייב ווילנה, שהם כיום בסמכותן של מדינות ריבוניות;³ וצריך שעובדה זאת תהיה נהירה למי שעוסקים מחקרית בעיזבונן של ז'בוטינסקי.

ברשותי שלוש תעודות המשיחות בז'בוטינסקי בשנים 1902-1905. התעודות הן תכתובת בין ראשי הו'נדרמריה בפלכים שונים, הנדרשים לנושא בעקבות שאילתות שהפנו אליהם אנשי הדרגים הגבוהים יותר או אנשים שווי דרג. נוסח התעודות וגם הפרטים שבהן זהים. תעודה א היא דיווח של ראש הו'נדרמריה בפלך וילנה שנשלח ב-3 בפברואר 1912 לראש האוחראנה' בוורשה. הדיווח מסכם את אשר ידוע ל'אוחראנה' על ז'בוטינסקי (התעודה תובא להלן); תעודה ב היא הודעה ששיגר ראש מנהל הו'נדרמריה בוילנה, בדרגת גנרל-מאיר, למנהל מחלק המשטרה במדור המיוחד ב-14 בינואר 1913. בהודעה יש חזרה על הפרטים שנמסרו בתעודה א, ועוד יש בה דיווח על הרצאה של ז'בוטינסקי, שארגנו הציונים בוילנה. כמו כן הוזכרו בהודעה שמותיהם של בוריס גולדברג וצבי ברל קאדישביץ;⁴ תעודה ג היא דיווח המושתת על התיקים של מנהל הו'נדרמריה בעיר אודסה מ-27 בפברואר 1915. גם הדיווח הזה איננו חורג מן הדיווח הראשון בעניין השנים 1902-1905, ואולם הוא מוסיף שמאז 26 בנובמבר 1905 ז'בוטינסקי נמצא במעקב חשאי. דיווח בחתימת האלוף זמריזין' מספר שבתאריך ניסוח הדברים ז'בוטינסקי נמצא באלכסנדריה שבמצרים. הפרטים בנוגע לשנים שלאחר 1905 עניינם פעילותו הציונית של ז'בוטינסקי, והפעילות איננה נתפסת כהמשך הפעילות שבגינה הורתה המשטרה על המעקב. נעבור לתעודה א; זה לשונה:

סודי

עותק רישומו של ראש מנהל הו'נדרמריה בפלך וילנה, הנוגע לפלך שלו, מן ה-3 בפברואר 1912, שמספרו 414 לראש מחלקת הבולשת בוורשה.

מס' 13746⁷ שנת 1911.

על פי מבצע האיתור שבוצע בעיר וילנה בנוגע לזהותו של אחד ז'בוטינסקי נקבע שהלה הנו יהודי, ולאדימיר יבנו יבנו ז'בוטינסקי, גיל 34, נשוי, תושב ניקולאייב

3. כשהתפרקה האימפריה הסובייטית נותרו הארכיונים הפלכיים לשעבר ברשותן של המדינות החדשות שהתהוו. מלבד זה, בארכיון של מוסקבה, בחטיבת האוחראנה, מצוי מדור של מכתבים שהאוחראנה שלפה מידי הצנזורה (הצנזורה על המכתבים שנהגה ברוסיה הצארית), העתיקה אותם ושלחה לאחר מכן את המקור לנמענים. זה היה גורם חשוב ביותר בתהליך המעקב אחר החשודים, בבירור היקף קשריהם עם 'שותפיהם' לעברות וממילא עילה סמויה למעצרים ולהגליות. האוחראנה' עסקה במכתבים ששלח ז'בוטינסקי ובמכתבים שנשלחו אליו, והעתיקהם מצויים בתיקים של המדור שהוזכר לעיל.

4. ГАРФ, ф. 102,00, о. 1910, д. 22, т. 86-87

5. ГАРФ, ф. 102,00, о. 1912, д. 44, т. 14-15

6. שם, שם, עמ' 18.

על שום מה התחקתה ה'אוחרונה' הצארית על צעדיו של ז'בוטינסקי?

[ניקופול];⁸ החל ב־9 במאי 1911 נרשם כמי שמתגורר זמנית באכסניה של סוקולובסקי ונרשם על בסיס דרכון חוץ שהוצא על ידי מפקד העיר אודסה ב־17 ביולי 1909, שמספרו 8240, ואילו ב־16 במאי צוין כמי שיצא מהעיר וילנה לעיר קייב. מתיקי מנהל המחוז עולה שז'בוטינסקי ולאדימיר יבנוב (הוא גם ויקטור, וולדמאר יבגנייב),⁹ תושב ניקופול בפלך יקטרינוסלאב, נזכר ברשימה שצורפה לחזור מדור המשטרה מן ה־26 בנובמבר 1905, שמספרו 14994, כמי שנתון למעקב סודי עם שיבתו מחוץ לארץ לרוסיה. מן ההודעה של מפקד מחלקת הבולשת של אודסה, מ־12 בינואר 1909, שמספרה 20, עולה שוולאדימיר יבנוב ז'בוטינסקי ניהל חליפת מכתבים מחתרנית עם הוועד המארגן של ברית הנוער הלומד הציוני והתגלה כבולט בהתפתחותו האישית ובהשכלתו. ב־4 באפריל 1905 נעצר ז'בוטינסקי עם אנשים אחרים על ידי אנשי המשטרה בעיר וילנה באספה של 'ציונים', שביניהם נמצאו נציגי הוועד המקומי של ה'בונד'. באספה, שנכחו בה 163 איש, אמור היה ז'בוטינסקי לשאת הרצאה 'על הופעת הזרמים השונים בציונות'. במקום האספה גילתה המשטרה חתיכות של גיליונות קרועים של 'איסקרה' – ידיעות אחרונות.¹⁰ כל הנוכחים נתבעו לאחריות מנהלית בשל עברה על צו מחייב של המפקד הראשי של המחוז.

אחרי מגעים עם המפקדים; של מנהל הו'נדרמריה בפלך קייב ומנהל הו'נדרמריה של אודסה, מסר האחרון במכתבו מן ה־22 בדצמבר 1911 מס' 5881, שתושב ניקופול ולאדימיר יבגנייב ייבנוב¹¹ ז'בוטינסקי הובא בשנת 1902 למנהל הו'נדרמריה של העיר אודסה לחקירה כמי שהואשם בעבירה על פי סעיף 252 של החוק הפלילי, באשמת חברות פלילית באגודה העוסקת בהפצת תעמולה בעל־פה ובפרסומים של תורת הסוציאל־דמוקרטיה באימפריה. חקירה זאת הוכרעה בדרך אדמיניסטרטיבית על פי המלצה בדרג העליון מן ה־8 בינואר 1903 ונוקף לזכותו של ז'בוטינסקי זמן המאסר המוקדם.¹² בשנת 1903 נכלל ז'בוטינסקי בוועד האודסאי של מפלגת הפועלים הסוציאל־דמוקרטית הרוסית (РСДРП) כנציג של אזור דאלניצקי ונטל חלק בהשמעת הרצאות בעלות אופי תעמולתי. ב־17 בדצמבר של אותה שנה הוא השתתף במפגש שאורגן לזכרם של

7. כאן טעו בהעתקה. צריך שיהיה 13745.

8. צריך שיהיה ניקופול. ניקופול נזכרת באותו הקשר פעמיים בהמשך התעודה וגם בתעודות ב, ג.

9. בסביבה שדיברה רוסית רווחה הנטייה לכנות את אביו של ז'בוטינסקי 'בֶּגֶנִי', ראו: ז'בוטינסקי, אבטוביוגרפיה, עמ' 15. מכאן שז'בוטינסקי היה עשוי לכלול את שמו הרוסי של אביו בשמו הוא. כידוע, ברוסיה נהוג לכנות את האדם גם על שם אביו. השמות וולדמאר וויקטור עשויים להיות כינויים של ז'בוטינסקי בחוגים שהקיפו על חשאויות מסוימת.

10. על פי הכתוב עשוי להתקבל הרושם שלפנינו עיתון אחד, אבל המעתיק המשטרתי נכשל כאן; לפנינו שני עיתונים: איסקרה – עיתון המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הרוסית וידיעות אחרונות (Последняя известия), עיתונו של ה'בונד'.

11. פקידי המשטרה התקשו להגות את שם אביו של ז'בוטינסקי, יבנו, והם סילפוהו ככל העולה על רוחם.

12. מדובר כאן בהליך שיפוטי מנהלי שמתקיים בדלתיים סגורות ולא תמיד בנוכחות הנאשם.

הדקבריסטים במעונו של הסופר אלכסנדר מיטרופנוב פיֶדְרוֹב.¹³ ב־20 בנובמבר 1904 נטל ז'בוטינסקי חלק בפאנקט [סעודה חגיגית] שאורגן לציון 40 שנה לתקנות המשפטיות,¹⁴ ובו הושמעו נאומים שהסיתו למיגור המשטר הקיים במדינה. בין הנאומים היה גם ז'בוטינסקי, ובגין זה נערך אצלו חיפוש ב־21 בנובמבר והוא נאסר. ואולם בשל היעדר הוכחות לא הובא למשפט.

ב־1905, כשעבד ז'בוטינסקי בשירות העיריה, הוא נטל חלק באספות ומפגשים שונים של חברי ועד העובדים במנהל הציבורי העירוני והשמיע שם נאומים מהפכניים. החקירה, שנוהלה בנידון על פי סעיף 1035 של חוק המשפט הפלילי, הופסקה ב־8 באוגוסט 1911 בשל היעדר נתונים מספיקים.

באוגוסט 1911 נטל ז'בוטינסקי חלק בקונגרס העשירי של הציונים שהתקיים בבאזל, ובו נבחר לחבר הוועד המרכזי של הציונים.

ראש המנהל הפלכי של הז'נדרמריה בקייב מסר בהודעתו מ־5 בינואר השנה מידע על ולאדימיר ז'בוטינסקי הנוגע לעיר אודסה בשנת 1902 ומלבד זה, על פי המידע המצוי ברשותו, נהג ולאדימיר ז'בוטינסקי בשנת 1905 או 1906 להגיע לעיר ברדיצ'ב, היכן שקרא באורח לגלי הרצאה על 'פועלי ציון'. ואולם אין לנו ידיעות על איזה נושא בדיוק. כן לא נמצא רישום אם ז'בוטינסקי התגורר בעבר או בהווה בערים קייב וברדיצ'ב. במסרה את המידע שלעיל מוסיפה הנהלת המחוז שאין עדויות מפי סוכנים¹⁵ אם היה ז'בוטינסקי נציגה של רוסיה בקונפרנציה העולמית של 'פועלי ציון' שהתקיימה בשלהי אוקטובר 1911 בווינה¹⁶ וכן אין למחוז ידיעה באשר לשאלה כלום ז'בוטינסקי זה זהה לז'בוטינסקי הנזכר בעותק המידע שלכם למשטרה, שמספרו 13745.

מקור עם החתימה הנכונה

נאמן למקור;

העוזר במחוז

רוטמיסטר

התעודה שלעיל אכן מאשרת את אשר ידוע לנו מפיו של ז'בוטינסקי על מאסרו באביב 1902, על ההשתדלות לשחררו בהליך חריג ועל היענות בית הדין המיוחד שהסתפק במעצרו המנהלי ולא הטיל עליו מאסר נוסף, ואולם התעודה מוסיפה פרטים מספר שאין להם ולו

13. ז'בוטינסקי מזכירו בעניין ההמלצות שנתן לו כדי להתקבל בכתב באודסקיה נובוסטי. ראו: ז'בוטינסקי, אבטוביוגרפיה, עמ' 23.

14. הכוונה לציון הרפורמה שהנהיג אלכסנדר השני בשנת 1904 בסדרי המשפט ברוסיה. היא סימלה בעיני רבים, ובצדק, צעדים לקראת ליברליזציה של המשפט. בין היתר הונהגו ברוסיה מוסד המושבעים, הגנה על ידי עורכי דין ומשפט שלום נבחר.

15. סוכני בילוש ופרובוקטורים שעבדו בשירות המשטרה החשאית הצארית.

16. לא ידוע על קונפרנציה של הברית העולמית ב־1911. קונפרנציה של פועלי־ציון הרוסים התקיימה בווינה בספטמבר 1909.

על שום מה התחקתה ה'אוחראנה' הצארית על צעדיו של ז'בוטינסקי?

אזכור קל בכתבי ז'בוטינסקי. התעודה מציינת מפורשות כי ב־1903 היה לז'בוטינסקי קשר עם החוג הסוציאלי-דמוקרטי מפרבר דאלניצקי שליד אודסה, ונשלח מטעמו לייצגו בוועד האודסאי של המפלגה. ז'בוטינסקי היה דמות מקובלת ונואם רצוי גם בחוגי בית של הקהל הסוציאליסטי והליברלי, והכוונה איננה רק לחוגי הבית שנועדו אצל הסופר פִּידוּרוּב, אלא גם לבאנקט לציון הרפורמה המשפטית של אלכסנדר השני בשנת 1864. ז'בוטינסקי נאם בהזדמנות הזאת (נובמבר 1904) נאום אופוזיציוני נוקב. המשטרה החליטה לערוך אצלו חיפוש ולאוסרו, אבל בשל היעדר סימוכין של ממש לא נפתח נגדו הליך משפטי.

מנתי לעיל רק את הפרטים הנוגעים לזיקתו המאורגנת של ז'בוטינסקי למחנה הסוציאלי-דמוקרטי באודסה ולנוכחותו הפעילה באירועים שיוזם המחנה הזה לציון התרחשויות של ממש בתהליך הדמוקרטיזציה של רוסיה ובמאבק עליה. ואם נכון המידע שבסקירות ה'אוחראנה', עולה ממנו שבסיפור ימיו העלים ז'בוטינסקי פרטים על אודות קשריו הארגוניים עם המחנה הסוציאליסטי ועל חיכוכיו החוזרים עם הבולשת הצארית, אף כי לא הסתיר מעולם את אהדתו וחבתו לאידאות הסוציאליסטיות. ז'בוטינסקי הודה בהתלהבות כי באוניברסיטה ברומא למד תורה מפייהם של אנטוניו לאבריולה ואנריקו פרי; זאת האמונה בצדקת המשטר הסוציאליסטי, שהם נטעו בלבי, הוא מגלה, 'שמרתי כ"דבר המובן מאליו" עד שנהרסה עד היסוד למראה הנסיון האדום ברוסיה',¹⁷ כלומר עד שנת 1918. הוא קיים קשר עם חוגו של פידורוב שהיה סוציאליסטי; התכתב עם גורקי כדי להתפרסם בכתב העת שלו ובדברי דפוס בעריכתו, שהיו ביטוי נאמן לכמיהות ולהלכי הרוח שרווחו במחנה הסוציאליסטי; קיים קשרים עם קורניי צ'וקובסקי; וגם שלח מאמרים לאוואנטי, שופרה של המפלגה הסוציאליסטית האיטלקית.¹⁸ קרוב לוודאי שז'בוטינסקי לא נלהב ממשנתם של לנין או פלהאנוב, אבל תהיה זו טעות למצות את כל הסוציאליזם ברוסיה בשתי המשניות האלה. לצדן התקיימו מגמות שנודעו בציבור כמגמות סוציאלי-רבולוציונריות, מגמות כלכליות שהעלו על נס בשלב הנתון את מאבקם המקצועי של הפועלים המאוגדים. ז'בוטינסקי, בעל ערכי ה'אינדיבידואליזם', היה עשוי להשתלב יפה בתוך עולם הציפיות הסוציאליסטיות.

זאת ועוד; בשלביה המוקדמים של התנועה הציונית לא הסתייגו חבריה מהשתייכות למפלגה רוסית. כך למשל יכלו אוסישקין, שמריהו לוויין, זאב טיומקין ורבים-רבים אחרים לפעול במפלגת הקאדטים, ומשנדרש הדבר, גם לקיים בה שדולה לקידום אינטרסים יהודיים, ובד בבד להיות אמונים על סדר היום הציוני שלהם. והוא הדין למי שנספחו אל חוגי פועלי-ציון בשלב הקדם-מפלגתי שלהם.¹⁹ כך למשל כשהגיע ברוכוב הצעיר ליקטרינוסלאב ב־1900 החל לפעול בחוג סוציאלי-דמוקרטי בד בבד עם זיקתו האיננה לקהל הציוני המאורגן סביב

17. ז'בוטינסקי, אבטוביוגרפיה, עמ' 28.

18. שם, עמ' 33.

19. כידוע, היה זה ה'בונד' שהורה לאגודות המקצועיות הכפופות למרותו שלא לאשר את חברותם של מי שהיו ציונים או פועלי-ציון.

אויסקין ושמריהו לוויין ועם זמתו לארגן חוג ציוני סוציאליסטי.²⁰ השלטונות לא ראו בציונות התארגנות מפלגתית בעלת יעדים פוליטיים ברוסיה, אלא עוד חברה ציבורית יהודית, בצד 'אופה' ו'אורט',²¹ שהתמקדה במאמצים לקדם את הגירת היהודים מרוסיה לארץ-ישראל ואת בניינה של הממלכתיות היהודית שם, תכלית רצויה ביותר בעיני השלטונות. המצב הזה השתנה שינוי של ממש בוועידת הלסינגפורס ב-1906, בעת שנוסחה התכנית של 'עבודת ההווה'. התכנית העלתה על נס את השתלבותה הפעילה של ההסתדרות הציונית במאבק על הדמוקרטיזציה של רוסיה.

אוֹ-אוֹ אובחנה ההסתדרות הציונית כמפלגה פוליטית שמבקשת לערער את המשטר ולמגרר, ונחשבה בלתי לגלית, ודינה כדין יתר המפלגות הבלתי לגליות. ה'אוחרנה' הגבירה את מעקבה אחר אישיה המובילים של ההסתדרות הציונית; סוכנים רבים מטעמה הסתננו לתוך החוגים הציוניים,²² וליקטו כל מידע על הנעשה בתוככי המפלגה. ה'אוחרנה' צנורה את מכתבי האישים המובילים, ובכלל זה את מכתבי ז'בוטינסקי, העתיקה מכתבים לתיקה, ועקבה אחר נמעני המכתבים משבאו לקבלם בסניפי הדואר. הוא הדין עם אישים ציונים אחרים שהיו פעילים בקידום התכנית החדשה במצע הלסינגפורס. אפשר שהחשד לעשייה מרדנית בקרב חברי ההסתדרות הציונית התעורר עוד קודם לכן, בזיקה ישירה למאמצים לארגן הגנה עצמית יהודית מפני הפוגרומים. בהסתדרות הציונית ארגנו הגנה כזאת גם חוגי הצעירים, שקראו לעצמם צעירי-ציון, ובו'בוטינסקי הם ראו סמכות עליונה. היוזמה להגנה עצמית עודדה את ההידברות בין כל החוגים היהודיים, ובעיקר בין אנשי ה'בונד' והציונים. משגברה המתיחות הפוליטית ברוסיה ועמה הפוגרומים והתסיסה לדמוקרטיזציה של השלטון, חדלו פלוגות ההגנה לקום אד-הוק ולהתפזר בחלוף הסכנה; הן נעשו יחידות הגנה, ושמרו על השלד הארגוני שלהן. ה'אוחרנה' היתה מודעת לזה, ונצטוותה לעקוב אחריהן ולראות בהן מגזר של הזרועות הלוחמות של כל המפלגות המהפכניות.

ז'בוטינסקי היה פעיל ביותר בתהליך האקטיביזציה הפוליטית של התנועה הציונית ברוסיה, וסייע להביס את המגמות השמרניות שרצו לצמצם את העשייה הציונית לעבודת ארץ-ישראל. הוא היה בין מארגני ועידת העיתונות הציונית שתכליתה, להערכתו, היתה לגבש את העיתונות כחוד חנית של המגמה החדשה. הוא לא נרתע מעימות עם אויסקין וסייע לדחקו הצדה. הוא נעשה הפובליציסט הפורה ביותר של התנועה הציונית ושותף בולט בעיתון ראזסווייט ובקבוצת 'ראזסווייט', השופר של האופוזיציה הציונית למשטר. הוא

20. ראו: מ' מינץ, בר ברוכוב, המעגל הראשון 1900-1906, תל-אביב 1976, עמ' 27 ואילך. ברצוני להוסיף לדיוני שם שכיום לא הייתי רואה צורך להתלבט בעניין האפשרות שברוכוב היה עשוי לפעול בד בבד בשתי מסגרות, החוג הציוני הסוציאליסטי והחוג הסוציאלי-דמוקרטי.

21. 'אופה' - חברת מפיצי השכלה; 'אורט' - חברה לקידום מיומנויות המלאכה והחקלאות בקרב היהודים.

22. על הופעותיו של ז'בוטינסקי בוילנה בחודש דצמבר 1912 דיווחו הסוכנים; דז'ון (Джонь) ויונסקי (Юньский). מובן מאליו שאלה היו אנשים שהיו במפלגה הציונית, ГАРФ, ф. 102,00, о. 1912, д. 44.

על שום מה התחקתה ה'אוחראנה' הצארית על צעדיו של ז'בוטינסקי?

קידם את המודעות לצורך להיאבק בגלוי ובראש מורם למען זכויות לאומיות-פוליטיות של העם היהודי ברוסיה ולמען אוטונומיה שלו ברוסיה הדמוקרטית שתיכון כפדרציה של אומות אוטונומיות.²³

נוכחותו המתמדת של ז'בוטינסקי בהתכתבות הפנימית של רשויות ה'אוחראנה' השונות נובעת מן הציווי הרשמי שנצטוותה ה'אוחראנה' בשנת 1906 שלא להבחין בין 'מפלגת הציונים' ברוסיה ובין יתר המפלגות המהפכניות. הלכה למעשה השתדלה ה'אוחראנה' שלא להיטפל למפלגת הציונים היטפלות לוחצת וטורדנית, ואולם הנוכחות המתמדת של ז'בוטינסקי הביכה אותה. הזיקה של ז'בוטינסקי לחוגים הסוציאל-דמוקרטיים בשנים המוקדמות לא התיישרה עם עשייתו האינטנסיבית ב'מפלגת הציונים'. מכאן הנטיות של סוכני ה'אוחראנה' למקמו בקרב פועלי-ציון ולחפשו בוועידותיהם. מה שחוזר ומעיד על מבוכתם הוא ניסיונם לאתר 'שני' ז'בוטינסקים; האחד סוציאל-דמוקרט והשני ציוני. הניסיון, מתברר, היה עקר.

23. וגם אם לעתים כרסם בו הספק בעניין תוצאות המאבק, הוא ראה בעשייה הזאת בית ספר לגיבוש הסולידריות היהודית הלאומית. ניכרה כאן בלי ספק גרסא דינקותא של הסוציאליזם המאורגן שלו, דהיינו השפעת הגומלין שבין המאבק המקצועי להתגבשות הפוליטית.

№ 761 18

С П Е А В Е А

ІЗЪ ДѢЛЪ КАНДАРИСКИАГО УПРАВЛЕНІЯ ГОР. ОДЕССЫ

97
Февраля 1918 года

Кандидатъ юридическихъ наукъ, Кандидаторъ Иванъ Владиміръ Кановъ НАРОДНИКЪ, въ 1902 году, привлеченъ при Управленіи къ дознанію въ качествѣ обвиняемаго въ преступленіи, предусмотрѣнномъ 282 ст. Улож. Кодекса, которое совершено административнымъ порядкомъ и, по ВЪСТУПАЮЩЕМУ дознанію, послѣдовательно 8 января 1903 года, ему вынесено въ наказаніе время предварительнаго заключенія полъ сутокъ - Въ 1903 году КАНОВЪ вошелъ въ составъ Одесскаго Комитета Народной социаль-демократической рабочей партіи въ качествѣ представителя отъ Ільичинскаго района - 17 декабря того-же года былъ привлеченъ къ дознанію, устроенной въ память декабристовъ въ квартирѣ директора Александра СЕРГОВА - 20 ноября 1904 года принималъ участіе въ банкетѣ, устроенномъ по случаю 40 лѣтій судебныхъ усвоеній, гдѣ были проведены рѣчи, на фундація на контроверсію существованія Государственнаго суда, причемъ въ числѣ лицъ, произносившихъ рѣчи находились и НАРОДНИКЪ, почему онъ, 21 того-же ноября, былъ обвиненъ и арестованъ, но за недостаточностью данныхъ къ дознанію или привлеченъ не былъ. - Въ 1906 году, состоя на гордокой службѣ, принималъ участіе въ собраніяхъ и митингахъ членомъ комитета служащихъ Одесскаго городского общественнаго

ли утверждения, на которых преисполни революционные дела.
Также известно по нему поводу, въ ноябрѣ 1912 ст. Укр. Укр. Ц. С. ,
длиннаго политическаго Херсонскаго Губернскаго Совета; на
гражданско 8-го августъ 1911 года. - Въ августѣ мѣсяцѣ 1911 онъ
въ ЖЕВЕРНИЦКІЙ участвовалъ въ качествѣ делегата на X съезду
снотъ конгрессѣ, состоявшемся въ городѣ Базелѣ, гдѣ и былъ
избранъ въ члены центральнаго совета съездовъ. - Присутство-
валъ на общемъ собраніи членовъ Общества воспитанниковъ
аврельскаго з-дѣлельства и ремесленничества въ Цюрихъ и Базельѣ,
состоявшемся съ 1-го по 5-е февраля 1912 года въ городѣ Базелѣ
ѣ - Въ августѣ мѣсяцѣ 1913 года находился на XI съездовомъ
конгрессѣ, состоявшемся въ городѣ Вѣнѣ, на которомъ выступилъ
съ рѣчами по разнымъ вопросамъ. -

Кроме того, согласно циркуляру Департамента Полиціи отъ
26 ноября 1908 года за № 14894, ЖЕВЕРНИЦКІЙ состоитъ подъ на-
гляднымъ наблюденіемъ. -

Въ настоящемъ время ЖЕВЕРНИЦКІЙ находится въ Александріи
/Египетъ/. -

Начальнику Укрѣпленій

П о л к о в н и к ъ

